

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-06-12

Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen 2025/482

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen mottagit en remiss av riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Riktlinjerna ska ersätta nu gällande regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Förslaget innebär bland annat att alla barn i staden erbjuds förskola samt att kommunala verksamheter erbjuder garantiplatser. Förslaget föreslås träda i kraft tidigast den 1 juli år 2026. Förvaltningen ser positivt på tydliga centrala riktlinjer för myndighetsutövning och bidrar gärna i fortsatt arbete med implementering.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad till samtliga stadsdelsnämnder och stadsledningskontoret för yttrande.

Ärendet

Förskoleförvaltningen har tagit fram ett förslag till nytt styrdokument för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, ska ersätta nu gällande Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad (Dnr KS 2018/1451). Förskoleförvaltningen föreslår att riktlinjerna träder i kraft tidigast den 1 juli år 2026.

enskilda huvudmän till regler som går utöver skollagens bestämmelser.

Nedan följer en summering av större förändringar som gjorts i styrdokumentet.

Förtydliganden:

- Ändringar har gjorts från ”folkbokförda” barn till ”bosatta” barn i syfte att tydliggöra att fler barngrupper än folkbokförda barn har rätt till förskola i staden.
- Vårdnadshavare ges längre tid att besvara ett platserbjudande (7 vardagar) samt förtydliganden kring vad som händer om vårdnadshavare inte svarar på erbjudande om plats.

Borttaget:

- Att en förutsättning för att erhålla erbjudande om plats i förskola är att familjen inte har obetalda föräldraavgifter hos kommunen.

Tillägg:

- Alla barn i staden erbjuds förskola
- Kommunala verksamheter erbjuder garantiplatser
- Uppsökande verksamhet påbörjas från två års ålder samt nytt avsnitt utifrån ny lagstiftning (2023)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiva till att förskoleförvaltningen har tagit fram förslag till nytt styrdokument för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Förvaltningen ser mycket positivt på tydliga centrala riktlinjer för myndighetsutövning samt att information och blanketter ska se lika ut inom staden. Rätten till avsteg är ett beslut som behöver grundas i korrekta underlag både ur ett rättssäkert perspektiv samt för att förhindra otillåten påverkan. Nytt styrdokument medför behov av nya arbetsformer, stöddokument och framtagande av nytt externt informationsmaterial. I framtagande av dessa är förvaltningen gärna delaktiga.

Alla barn i staden erbjuds förskola

Förvaltningen ser det som mycket positivt att alla barn erbjuds förskoleplats. I dagsläget finns det utmaningar i att erbjuda förskola när inte alla intyg finns. Vidare är det även en utmaning med att olika intyg krävs beroende på om vårdnadshavare exempelvis har ett personnummer. Handläggning av förskoleplats kommer att kunna ske snabbare vilket kommer medföra att barn kan börja

tidigare i förskolan. Förvaltningen ser även, utifrån ett barnrättsperspektiv, positivt på att barn som vistas i landet utan tillstånd har rätt till plats i förskola på samma sätt som folkbokförda barn har.

Kommunala verksamheter erbjuder garantiplatser

Att enbart förvaltningens kommunala förskolor ska erbjuda garantiplats kan underlätta en långsiktig planering avseende behov av förskoleplatser. Förvaltningen har idag god kapacitet och kan erbjuda förskoleplats, det ser dock olika ut i olika stadsdelsområden gällande möjligheten att tillgodose önskemål och närhetsprincipen.

Uppsökande verksamhet påbörjas från två års ålder

Att uppsökande verksamhet startar vid två års ålder medför ingen påverkan av förvaltningens verksamhet. Förvaltningen skickar redan idag information om förskola till vårdnadshavare med tvååringar.

Vårdnadshavare ges längre tid att besvara platserbjudande

Förvaltningen ser, i dagsläget, inte behovet om att utöka svarstiden från nuvarande fem dagar till kommande sju vardagar.

Förlängningen kan, vid förekomst av flera röda dagar, leda till betydligt längre svarstid. Det medför att ansökningsprocessen förlängs och längre väntetid för de vårdnadshavare som fortfarande står i kö och väntar på sitt erbjudande om plats. Grundtanken i att vårdnadshavare ska ha längre tid på sig att acceptera platsen är god men behöver ställas i relation till att övriga får vänta längre. Det finns samtidigt en risk att de som väntar erbjuds och väljer en annan placering, exempelvis från en fristående verksamhet.

Förvaltningen tar idag kontakt med samtliga vårdnadshavare där svarstiden gått ut, för att informera om erbjudandet, och kan vid behov förlänga ansökningstiden. Förvaltningen ser därmed inte ett behov av att göra en generell förlängning av svarstiden. Vidare medför en längre svarstid ett behov av systemtekniska förändringar som behöver ses över centralt ifrån.

Ekonomiska konsekvenser

Att erbjuda förskola till alla barn medför troligt en ökad kostnad för förvaltningen. För de barn som inte finns registrerade enligt Skatteverket skulle en manuell hantering krävas för att få ersättning från staden.

Jämställdhetsanalys

Förslaget om nya riktlinjer medför att alla barn i staden har rätt till förskola. För kvinnor som idag är hemma med barn som idag inte har rätt till förskola kan ett barns deltagande i förskolan frigöra tid för exempelvis studier eller arbete. Nya riktlinjer kan därmed

påverka kvinnors möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och bidra till att nå målet om ekonomisk jämställdhet.

Deltagande i förskolan har positiva effekter på barns lärande, vilket framförallt är viktigt för pojkar, då de i genomsnitt har lägre skolresultat än flickor.¹ Förslaget om att alla barn har rätt till förskola bidrar till en mer likvärdig skolstart för flickor och pojkar vilket kan stärka förutsättningarna att nå målet om jämställd utbildning.

Barnkonsekvensanalys

Nya riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg har en direkt påverkan på barn och deras vårdnadshavare. Att skifta fokus från kontroll av vårdnadshavarnas behov och rättigheter till att mer tydligt utgå från barnets behov och bästa anser förvaltningen går i linje med barnkonventionens bestämmelser om att alla barn har samma rättigheter och att alla barn har rätt till utbildning. Barns rätt beaktas utifrån att alla barn erbjuds förskola samt mer likvärdiga bedömningar avseende ansökan om förskoleplats.

Att enbart kommunala förskolor ska erbjuda garantiplatser kan medföra att ett barn erbjuds förskoleplats längre från hemmet och därefter byter förskola, med ny inskolning, personal och barngrupp. Förskoleförvaltningen identifierar denna risk och förvaltningen instämmer med att den finns. Förvaltningen ser samtidigt att vårdnadshavare i många fall väljer att behålla förskoleplatsen när de ser att barnet trivs och utvecklas. Förvaltningen behöver fortsatt följa befolkningsprognoser för att säkerställa tillgången till förskoleplatser samt utveckla den pedagogiska kvaliteten.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerqvist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad
2. Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholm stad, Dnr KS 2018/1451
3. Tjänsteutlåtande förskoleförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-05-19
Kim Lagerqvist, Ansvarig	2025-05-19